

RECENZJE

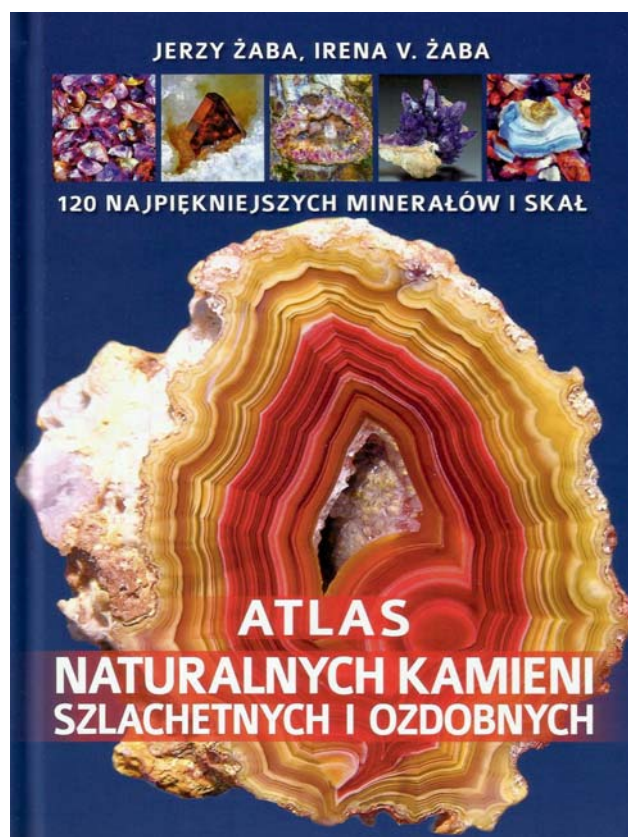
Żaba J., Żaba I.V. – Atlas naturalnych kamieni szlachetnych i ozdobnych. 120 najpiękniejszych minerałów i skał. Wydawnictwo SBM Sp. z o.o., Warszawa 2016, s. 191, indeks nazw polskich i angielskich, bibliografia.

Jerzy Żaba wraz z małżonką już na trwale wpisali się w krąg osób popularyzujących piękno minerałów i skał. Książki ich autorstwa cechują się niezwykłą starannością wydania, pięknem fotografii i interesującym ujęciem problematyki. Publikacje przygotowane przez nich są pełne pasji i przekonania o ważności przekazu, jaki one niosą. Autorzy mają przeświadczenie, że wśród czytelników warto popularyzować piękne obiekty przyrody nieożywionej, jakimi są skały i minerały, informując jednocześnie o ich znaczeniu i zastosowaniu. Podobnie jest w przypadku prezentowanej pozycji, którą można uważać za vademecum wiedzy o minerałach i skałach, o ich powstawaniu, właściwościach, zastosowaniu. Stanowi ona także swoisty przewodnik do rozpoznawania najpiękniejszych minerałów i skał, które od tysiącleci służyły ludzkości jako amulety, kamienie ozdobne i szlachetne w wyrobach jubilerskich, czy też do wykonywania oryginalnych przedmiotów użytkowych i rzeźb. Jednak w porównaniu z poprzednimi książkami autorów, w tej nie ma żadnej fotografii ich autorstwa, ponieważ zostały one dobrane przez wydawnictwo, a Państwo Żabowie są tylko autorami tekstu. Nie umniejsza to w żaden sposób ich zasługi w powstaniu pięknego wydawnictwa albumowego, o wysokim poziomie merytorycznym, do którego ma szansę sięgnąć (również z powodu niewygórowanej ceny) szerokie grono osób interesujących kamieniami szlachetnymi i ozdobnymi, czy po prostu minerałami i skałami. Można byłoby powiedzieć, że wydano wiele podobnych albumów. Zapewne, ale zwykle bezosobowych, a nie takich, w których odbija się dusza autorów.

Po krótkim wstępie, wprowadzającym w zagadnienia przedstawione w książce, następują dwa rozdziały dotyczące właściwości minerałów i skał. W pierwszym z nich autorzy krótko omawiają powstawanie minerałów, ich klasyfikację, kryształy i elementy budowy, układy krystalograficzne, pokrój i postacie kryształów, skupienia mineralne oraz ich cechy fizyczne – gęstość, twardość, łupliwość, przełam, podatność i inne, a także właściwości magnetyczne i elektryczne.

W rozdziale dotyczącym skał znajdują się ich genetyczne podziały, skład mineralny i chemiczny, formy występowania, budowa wewnętrzna i barwa. Można byłoby powiedzieć, że to tylko zbiór standardowych informacji, jednak w każdym zdaniu i słowie widać staranność i precyzję w ich doborze, dbałość nie tylko o formę, ale i treść przekazu. Kolejna krótka część publikacji to prezentacja różnych szlifów kamieni szlachetnych i ozdobnych, po której znajduje się dość obszerny słowniczek z podstawowymi terminami stosowanymi w książce.

Najważniejszy rozdział omawianej pozycji to „Kamienie szlachetne i ozdobne”, który zawiera charakterystykę 120 najczęściej spotykanych, najpiękniejszych minerałów i skał. To tylko część znanych kamieni szlachetnych oraz ozdobnych, a ich dobór jest oczywiście subiektywny, jednak z pewnością oddaje piękno i koloryt minerałów i skał,

często widocznych dopiero po nadaniu im odpowiedniego szlif, oprawy, czy też po ich zastosowaniu do wykonania przedmiotów artystycznych lub użytkowych (co często idzie w parze, ponieważ czasami przedmioty codziennego użytku stają się dziełami sztuki). Rozdział jest podzielony na 10 części, w których w kolejności są przedstawione pierwiastki rodzime, siarczki, halogenki, tlenki i wodorotlenki, węglany, siarczany, fosforany, krzemiany, związki organiczne i pokrewne oraz skały. Każdy z nich jest przygotowany wg jednego schematu. Oprócz pięknych zdjęć znajdują się tu ich charakterystyki (właściwości), omówione jest pochodzenie, występowanie, a także znaczenie i zastosowanie. Recenzent ze wstydem przyznaje, że z niektórymi z opisanych, a pięknych minerałów, zetknął się po raz pierwszy. Każda strona rozdziału tej części publikacji nie tylko cieszy oko, ale i uczy. Mineralodzy nie znajdą tu oczywiście nic nowego, ale pozostali Czytelnicy otrzymają wartościowe i rzetelne informacje. Książkę kończy pożyteczny indeks nazw polskich i nazw angielskich oraz bibliografia.

Ta starannie wydana pozycja w twardej okładce, o niewygórowanej cenie, znalazła już uznanie wielu Czytelników. Świadczy o tym jej kolejna edycja w ciągu roku, jaki upłynął od pierwszego wydania. To cieszy i przekonuje, że polski Czytelnik ceni wartościowe książki z dziedziny nauk o Ziemi, przygotowane przez polskich autorów. Jest to jednocześnie dowód na to, że idąca z atrakcyjną zawartością, przystępna cena książki może być korzystna nie tylko dla Czytelnika, ale i dla Wydawcy.

Włodzimierz Mizerski